

De functie van de Kagerplassen in het landschap

Odette Maassen

Onderzoeksvraag

Wat is de huidige functie van de Kagerplassen in het landschap?

Gebiedsbeschrijving

De Kagerplassen liggen ten noordoosten van Leiden en is onderdeel van het Hollands-Utrechts veenweidegebied. Het zijn ondiepe veenplassen die zich uitstrekken tot het zuidelijkste puntje van de Haarlemmermeer. De plassen zijn ontstaan door **veenontginning** en later door afkaveling en erosie langzaam groter geworden. Het Zweiland is ook uitgediept voor zandwinning. 't Joppe is niet natuurlijk ontstaan, dit was voorheen de Zwanburgerpolder. Toen in de jaren '70 behoefte ontstond voor zandwinning voor de aanleg van de A4 is de plas afgegraven tot soms wel 42 meter. Alle plassen worden intensief gebruikt voor watersport en kleinschalige en sport visserij.

Figuur 1: Kaart van de Kagerplassen ^[1]

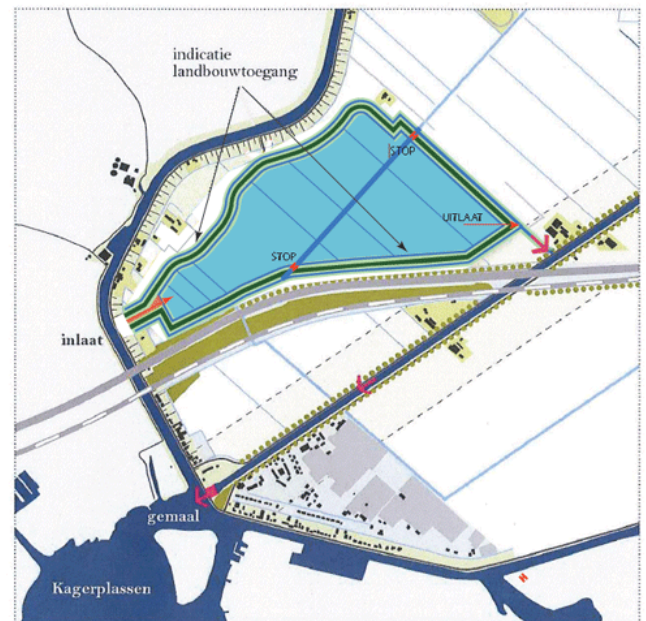
Resultaten

De twee eilanden, de Lakerpolder en de Kogjespolder, ten noordoosten van het Zweiland zijn bij Staatsbosbeheer in beheer. Op de eilanden broeden de kieviet, grutto, tureluur, de bruine kiekendief en allerlei eenden en ganzen.^[2] Ook staan de eilanden vol met dotterbloemen. Het Groenprogramma van Holland Rijnland ontwikkelt sinds 2010 de Kagerplassen als ecologische **verbindingszone** in de streek. Omdat de natuur rond de Kagerplassen er zo lieflijk uit ziet het hele jaar door zijn er veel recreanten die wandelen rond de plassen en aanleggen aan de eilanden. De eilanden en polders en rond de plassen zijn met vijf veerponten bereikbaar. Ook de watersporters en andere (vissers)bootjes zijn aangetrokken door het aanzicht van de plassen. (zie figuur 3).

Twee monumentale molens zorgen ervoor dat de eilanden droog blijven. Maar uit de studie Toekomstig Waterbezwaar (2010) blijkt dat het gebied rond de Kagerplassen groot risico heeft op grootschalige wateroverlast. Dit komt omdat dit gebied het verst verwijderd is van de vier grote boezemgemaal van Rijnland, die liggen namelijk in Spaarndam, Halfweg, Gouda en Katwijk.^[3]

Figuur 2: Luchtfoto Kagerplassen met vele zeilbootjes.⁴ Daarom heeft Rijnland gekozen om in de Haarlemmermeerpolder een plek voor piekberging te maken, de bouw hiervan zal starten in 2018. Hier kan ongeveer 1 miljoen kubieke meter uit de Ringvaart worden geborgen. De Kagerplassen vormen een onderdeel van het boezemstelsel binnen het Hoogheemraadschap van Rijnland en hebben een belangrijke functie bij het bergen bij het doorvoeren van water.^[3]

Figuur 3: Piekberging in de Haarlemmermeer^[3]

Conclusie

De huidige functies van de Kagerplassen zijn dus te verdelen in drie onderdelen. Ten eerste de recreatie in de vorm van de water- en vissport en wandelen. Ten tweede de natuur die de ruimte heeft, de broedplaatsen van de (water)vogels en de planten. En ten derde de functie die de plassen hebben in het **boezemstelsel** van het Hoogheemraadschap.

Referenties

^[1] Sloepentocht.nl 23 januari 2015, <http://www.sloepentocht.nl/images/stories/diversen/kagerplassen3.jpg>

^[2] Staatsbosbeheer, natuurgebieden, 23 januari 2015 <http://www.staatsbosbeheer.nl/Natuurgebieden/Kagerplassen/Meer%20info.aspx>

^[3] Rijnland plannen, 23 januari 2015 http://www.rijnland.net/plannen/piekberging/haarlemmermeerpolder/veelgestelde_vragen_0

^[4] Woonboot de Kaag, 23 januari 2015, <http://www.woonbootdekaag.nl/fotogalerij/nggallery/page/2>